

Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky
**SPRÁVA CHRÁNĚNÉ KRAJINNÉ OBLASTI
MORAVSKÝ KRAS**

Svitavská 29
678 01 Blansko
tel.: 516 428 880
fax: 516 410 525
morkras@nature.cz
www.moravskykras.nature.cz

NAŠE Č.J.
00891/MK/2010 S/01301/MK/2009

VYŘIZUJE
RNDr. Antonín Tůma/516 428 894

V BLANSKU DNE
07.06.2010

Věc: Stanovisko ke speleologickým kurzům ve Staré Amatérské jeskyni
(výňatek – upravená verze pro veřejnost – úpravy provedl Antonín Tůma)

Správa CHKO Moravský kras obdržela žádost o vydání stanoviska ve věci provádění kurzů speleologie ve Staré Amatérské jeskyni v úseku vstup Cigánský závrt – Povodňová chodba – Přítoková chodba za účelem výchovy a vzdělávání zájemců o speleologii ve vztahu k ochraně přírody a krajiny.

V rámci objektivního posouzení si Správa CHKO MK vyžádala stanoviska ČSS ZO 5-02 Albeřice (provozovatel Dolu Kovárna), pana Jaroslava Stankoviče (provozovatel Krásnohorské jeskyně), ředitelství AOPK ČR – Sekce ochrany přírody a krajiny, ČSS – předsednictva, ČSS ZO 6-19 Plánivy (objevitel Amatérské jeskyně), Správy NP Aggtelek (provozovatel některých jeskyní v NP Aggtelek v Maďarsku) a MŽP ČR – Legislativního odboru. Ode všech citovaných organizací stanovisko obdržela. O stanovisko byl také požádán OBÚ v Brně, který stanovisko nevydal. Správa CHKO MK dále prostudovala § 24 slovenského zákona č. 543/2002 Zb., který se týká ochrany jeskyní. Neoficiálně bylo získáno také stanovisko pana Milana Štece (provozovatel Jeskyně mrtvých netopierov).

Speleologické kurzy jsou v žádosti míněny jako výchovné a vzdělávací akce pro zájemce o speleologii a pro další zájmové skupiny, převážně z řad odborné veřejnosti, ve vztahu k ochraně přírody a krajiny. Účastníkům kurzů by žadatel poskytl přednášku či soubor přednášek včetně obrazové prezentace, terénní exkurze v Moravském krasu a dále dovednostní cvičení fyzické zdatnosti (na speleoferátě). Závěrem kurzu by byla absolventům nabídnuta exkurze do Staré Amatérské jeskyně. Trasa v jeskyni pro speleologické kurzy by se nelišila od současné již existující sestupové trasy od vchodu v Cigánském závrtu přes sintrové formy v Dómu objevitelů po horizontální chodbu s podzemní říčkou. Vlevo po proudu trasa pokračuje k Povodňovému sifonu, vpravo proti proudu trasa jde po dně Brčkového a Leknínového dómu až k sifonu podzemního přítoku Bílé vody v Leknínovém dómu. Postup by byl vždy v korytě vodních toků a po již vyšlapaných pěšinách. Při zamýšlených podzemních exkurzích by nebyla ničena, poškozována ani upravována jeskyně. Při těchto exkurzích by nebyl umožněn vstup široké veřejnosti, ale jen omezenému počtu osob (bylo navrhováno

IČ: 62933591
DS: jzadysm

Bankovní spojení ČNB Praha 1
číslo účtu: 18228-011/0710

morkras@nature.cz
ep.morkras@nature.cz
tel.: 516 428 880

v jedné exkurzní skupině max. 10 osob + 2 instruktoři a max. 4 exkurze měsíčně). Realizace kurzů byla předpokládána celoročně.

Na základě prostudování předložené žádosti, citovaných stanovisek a veškerého spisového materiálu

Správa CHKO Moravský kras speleologické kurzy ve Staré Amatérské jeskyni n e o d s o u h l a s i l a.

Stará Amatérská jeskyně má v rámci CHKO MK statut „jeskyně v konzervaci“, tj. není zde prováděn speleologický průzkum a výzkum. Doposud do jeskyně mohly vstupovat pouze odborné exkurze. Za odborné exkurze byly Správou CHKO MK považovány exkurze speleologů a jejich spolupracovníků, specialistů – vědců z přírodovědných oborů, studentů a učitelů z přírodovědných oborů, pracovníků z oblasti ochrany přírody a jejich spolupracovníků. Tyto odborné exkurze nebyly mediálně předem zveřejněny za účelem podnikání.

Veškerá technická zařízení v jeskyni byla Správou CHKO MK odsouhlasena výhradně pro průzkum nebo výzkum jeskyně, k jiným účelům povolena nebyla. Jedná se především o uzávěru jeskyně, vstupní šachtu a kovové žebříky. Tato zařízení nejsou určena k používání pro širokou veřejnost.

Za zásadní lze považovat, že Stará Amatérská jeskyně nemá provedený komplexní speleologický průzkum a výzkum. Chybí podrobná inventarizace jeskyně včetně podrobné mapy jeskyně se zákresy a fotodokumentací speleotém. Exkurzní trasa na mnoha místech prochází v bezprostřední blízkosti mohutných sintrových útvarů, zejména v Dómu objevitelů, v Přítokové chodbě prochází trasa kolem různých forem stalaktitů. Nadměrná návštěvnost široké veřejnosti a neukáznění návštěvníci by mohli způsobit poškození nebo zničení sintrové výzdoby, kolem které se musí procházet. Zpracováno dosud není zhodnocení změn jeskyně předchozími lidskými zásahy, a proto není možno vyhodnotit případné změny touto novou aktivitou. Chybí komplexní biospeleologický výzkum a to především bezobratlých živočichů. Z dílčích zpráv je přitom zřejmé, že se v lokalitě vyskytuje řada vzácných druhů vč. druhů nově popsanych pro vědu.

Obecné principy:

Bez komplexních informací o jeskynním prostředí a jeho biotě se musí správní orgán řídit principem předběžné opatrnosti. Nesmí připustit zničení speleotém a organismů nebo jejich biotopů jenom proto, že o nich neměl přehled nebo že o nich nevěděl, ale měl je předpokládat a neuváženě rozhodl. Orgán ochrany přírody musí předpokládat, že v jeskyni existuje biota, kterou by exkurze široké veřejnosti mohly poškodit nebo zničit, do té doby, než se provedenými výzkumy prokáže opak. Teprve po ukončení komplexního speleologického průzkumu a výzkumu každé jeskyně bude možno danou jeskyni individuálně zhodnotit, zda bude možné uvažovat o případných exkurzích širší veřejnosti do jeskyně a stanovení omezujících podmínek.

Žádosti o exkurze z řad široké veřejnosti do jeskyní doposud nezpřístupněných, ať už se budou tyto exkurze nazývat jakkoliv (např. speleologické kurzy, zážitková turistika, kurzy speleoalpinismu, exkurze veřejnosti apod.), je nezbytné v případě nehotového komplexního speleologického průzkumu a výzkumu posuzovat za vysoce rizikové pro zachování jeskyně v dochovaném stavu. Pro tyto činnosti je nezbytné stanovovat přesné kontrolovatelné podmínky, které bez dokonalé znalosti konkrétního stavu lokality stanovit nelze. Pořádání

organizovaných akcí k podnikatelským účelům by přineslo nové požadavky jak z hlediska bezpečnosti práce, tak zejména z pohledu ochrany přírody.

Podle stanoviska legislativního odboru MŽP se využití jeskyně k podnikatelským účelům chápe jako jiné využití jeskyně. Na organizovaný vstup osob do jeskyně se vztahují předpisy o bezpečnosti osob. Organizovaná akce je taková akce, jejímž znakem je veřejnost, tedy která je předem zveřejněná a umožňuje přístup veřejnosti, popř. části veřejnosti.

Území Moravského krasu bylo z podstatné části vyhlášeno Evropsky významnou lokalitou (EVL) CZ0624130. Správa CHKO MK jako příslušný orgán ochrany přírody má povinnost naplňovat ustanovení § 45c zákona a zajistit ochranu jednoho z předmětů ochrany, pro který byla EVL určena. Tímto předmětem ochrany jsou veřejnosti nepřístupné jeskyně.

RNDr. Leoš Štefka

VEDOUcí SPRÁVY CHKO MORAVSKÝ KRAS